

REDACȚIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concursuri, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 176/1907.

Examenul de calificare preoțească cu candidații la preoție din dieceza Aradului, prescris prin Statutul-Organic și Regulamentul special, se va ține luni în 5/18 Februarie 1907 și zilele următoare la 9 ore antemenza, în sala de ședințe a Consistorului diecezan gr. rom. din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, cari conform §-lui 8 din Regulamentul special și-au subțernut aici până în 1/14 Febr., 1907 cererile corespunzător instruite.

Arad, la 23 Ianuarie (5 Februarie) 1907.

Joan J. Rapp,

Episcopul Aradului.

Pentru cultura clerului.

În Sibiu a apărut »Revista Teologică« cerându-și un modest loc în literatura teologică. Unii află de prisos apariția acestei reviste, pe motivul, că pentru atâta cap de scriitor bisericesc cât avem noi astăzi, sunt destule coloanele foilor diecezane.

Adevărat că judecând după mișcările literare de până acum sunt prea destule foile existente bisericești, în Sibiu »Telegraful Român»; în Arad »Biserica și Școala«; în Caransebeș »Foaia Diecezană«. Dar aceasta nu înseamnă, că s'a curmat șirul scriitorilor bisericești, că nu se poate forma de acum înainte un grup de oameni, care să vrea să lucreze liber în »agrul Domnului« căci, Doamne, multe am avea de lucrat.

Acum se va vedea vina sterilității literaturii bisericești. Poate că teologii noștri nu și-au putut concordă sentimentul lor de independență cu noțiunea »oficială« și de aceea au preferit a tăcea decât a scrie sub marcă oficială.

În cazul acesta umblăm bine cu »Revista Teologică«, căci printr'înșa se deslănțuesc spiritele și avem să ne bucurăm de bogat seceriș. Dar poate că va rezulta și experiența, că la noi lipsesc condițiunile pentru ocupațiuni literare; și această experiență va însemna cercurile conducătoare, de a crea acele condițiuni și adevărat tigna, izvoarele etc. În fine poate să rezulte și experiența, că e sărăcie intelectuală la mijloc și aceasta va îndemna cercurile conducătoare a

cultivă și cu mai mare îngrijire o noauă și vi-guroasă sucrescență, să schimbe școala dacă aceea n'a fost bună. Fie cum va fi, noaua revistă este un impuls pentru lucru și pentru gândire. Insași apariția e semn de nouă forță în lumea noastră intelectuală.

Cu ocaziunea unei conveniri preoțești cu oarecare școală s'a adus chestia unui organ care să servească special interesele preoțești. Ca să nu fie motiv de inerție caracterul oficial al foilor diecezane, iată noi îi deslegăm de toată șfiala față de un inchipuit monopol oficios și am fi fericiți să vedem preoțimea noastră grupată pe lângă atâtea foi câte sfere de interese și ramuri de cultură avem, așa bunăoară un organ omiletic, catihetic etc., căci nu este vorba că unde să se lucreze ci să se lucreze cât de mult și cât de bine. Nouă ni-ar reveni în munca aceasta rolul de control binevoitor. Și rolul fericirii de a vedea lucrători înmulți în »agrul Domnului«.

Scriitorul face pe cetitor. Ne trebuie dar mai înainte scriitori și apoi vom avea și cetitori. Mai trebuie la aceste dovezi? că doar întreaga istoria culturii în toate fazele ei e dovadă despre puterea cuceritoare a condeiului. N'avem dar să ne temem că nu vor fi cetitori, numai bine să scriem. că cine a gustat deliciul unei scrieri bune acela își procură și alta, toate câte ating sfera vieții lui; așa clădesc scriitorii soarta unui neam. Fiecare mișcare literară trebuie să-și aducă pe scriitorii săi ucenici și cu ei să lărgească cercul cetitorilor.

În timpul din urmă s'a pornit o viuă mișcare literară atât la noi cât și la frații din țară. Se ivesc talente și acele și fac largi cercuri de cetitori de ici dincolo și de dincolo încoaci, o circulație intelectuală cum n'a mai fost între români. Numai teologia să fie rămas ca o disciplină arcană în mijlocul acestui virtegiu? Numai ea să nu-și afle pe apostolii ei? Numai ea să nu-și iee parte din acest avânt intelectual al neamului românesc? Să nu aibă mai mult cap decât îi oferă monopolul oficios? Ba că da, căci iată această mișcare literară a pus în lucrare și pe teologii noștri și acesta e un eveniment așa mare înaintea acelor ochi cari ne cunoșteau numai în fașe încât să miră, că ce mai vreau și

acestia? Să facă și ei literatură? D'apoi că cine a mai văzut de acestea să vorbești și despre temelia bisericeii? Ea să-și dea numai roadele sale.

Da Domnilor, nu prea am văzut de acestea în vremile din urmă, dar am văzut altceva și anume, că acolo unde pomul nu este cultivat să usucă, și nu mai dă roadă; și am văzut că acolo, unde inteligența preotului este superioară credinciosului, sunt credincioșii evlavioși, membrii vii ai bisericii; iar unde inteligența lui este inferioară inteligenței credinciosului, acolo preotul este neputincios față de acel mai cult credincios decât el.

Clerul trebuie să stea la nivelul cultural al timpului său, căci el nu are să conducă sufletește numai pe țaranul incult, ci și pe inteligentul cult. Înțelegeți finetele ce se cer dela un preot pentru tractarea sufletească a omului cult.

Cultura clerului întotdeauna la toate națiunile culte a și stat și stă la nivelul culturii acelei națiuni. Fie-ne permis și noauă a lucra pentru ridicarea nivelului cultural al clerului nostru ca el să poată împlini recerințele spirituale nu numai în coliba țaranului, ci și în palatul boerului careși el are să dea seamă despre sufletul său celuia ce l-a creat, și el și are trebuințele sale sufletești. Și să nu se întâmple aceea ce s'a întâmplat în țara Românească, că sufletele din societatea înaltă ostenite de valorile vieții neaflându-și mângăere în sinul bisericeii noastre, au trecut la preotul cult de altă confesiune, care prin subtilitățile — ca să nu zic altfel dogmatice și canonice i-a redat liniștea sufletească.

Din acest punct de vedere mai înalt ași crede, să ne bucurăm toți de ori ce lucrare, care este menită a servi interesele culturale ale preoțimeii. **R. Clorogariu.**

Evoluțiunea și depravațiionismul.

(Serie nouă).
(Serie nouă).

II. Reflexiuni culturale.

c) Cultura speculativă.

Sub stăruința interpretării metafizice s'a creat în anul 600 a. Hr. școala Ionică. Sistemul ei materialistic-monist privi materia de purtătoarea unei immanente și ei proprie forță de viață fizică. Contra acestei direcțiuni s'a activat școala Eleatică (540—460), care privi lumea fizică în mod idealist de o amăgire sau cel puțin de o existență aparentă, care există numai prin ideea omului; ca mai profesă, că entitatea este o unitate fără de pluritate și fără de schimbare. Acest idealism a fost îmbogățit de marele Plato († 348) cu doctrina „ideilor“, care are următorul istoric: Școala Ionică materialistă susținea, că toate sunt schimbabile, cea Eleatică idealistă, că esistența lor este neschimbabilă. Plato cu agerimea sa cunoscând între aceste două vederi aparent contradictorie o armonie internă, s'a încercat în mod eclectic, a scoate dintr'insele adevărul ascuns. Schimbabilitatea profesată de școala Ionică o cunoscă în corpuri și fenomene,

iară neschimbabilitatea o găsi în esența sau în substratul metafizic, în specia, în ideea, ce există perpetuum, căci indivizii, ce o perpetuă, se nasc și pier. Despre cunoștință Plato susține, că conceputul general sau ideea nu poate fi cunoscută, dacă nu avem înainte obiectul real.

Filozofii succedenți s'au înclestat de aceasta știință și după cum priviau mai mult ideea sau obiectul, s'au desbinat în idealști și realiști.

Realismul ținându-se orbiș, că specia și ideea abstractă nu se pot cunoaște fără de obiectul real, susținea în mod unilateral, că există numai obiecte fără de idei materie fără suflet. Idealismul ținând la principalitatea ideii față de obiectele reale, profesă că numai ideile au existență proprie și obiectele nu.

După multe peripeții ale acelorași erori noetice vine Kant (1724—1804) cu idealismul său critic și susține, că obiectele se pot cunoaște numai după cum ele apar priceperii noastre, nu totdeauna cum ele sunt în realitate, fiindcă cunoștința cum sunt, depinde esențial dela conceperea adevăratelor idei, ce ni-le facem despre dănsese.

Analog, cum Plato armonizează vederile Ionice cu cele Eleatice, ceea ce privește constanța și schimbabilitatea, susținând că esența este durabilă și forma schimbabilă, Kant pontifică abizul între idealism și realizm profesând că adevărul se poate afla numai prin o noetică bazată pe cauze suficiente. El mută problemele de pe terenul real pe cel noetic și declară toată cunoștința filozofică dependentă dela metoda speculativ, analog cu Socrate — ceea ce corespunde adevărului, fiindcă după cum se privește lumea numai dintr'un punct de vedere sau numai din altul sau din mai multe sau din toate, se ajunge la rezultate unilaterale, probabile sau și adevărate.

Pe când realizm prin gravitatea sa materialistă în continuitatea concluziilor devine contrar teismului, idealismul se arată teologiei plane deosebit de priincios, dară o cunoștință exactă nici unul nu poate întemeia. Singur kantianismul este în stare prin scrutările metafizice a conduce la cunoștințe mulțumitoare în cari se impacă credința cu știința. Astfel ajung ambele elemente constitutive ale vieții sufletești, după un ocol de multe mii de ani iară și la acel stat de armonie, de unde am constatat, că geniul omenesc s'a desbinat din cauza mitologiei prea exagerate.

În acel adânc credința se alimentează de cătră știință și știința primește dela credință un razim puternic. Se înțelege de sine, că și în acel raport armonie ele nu se pot cu totul identifica, fiindcă după esența lor nu sunt identice, ci alta este atribuția credinței și alta a științei, dară prin delăturarea notelor disarmonice produse de misterio — și taumotomania exagerată și de strugirea materialistă, părțile despărțitor se demolează. Acest adevăr află adevărarea la însuși Hristos, care zice: „Dacă lumina, care este în tine, este întunerec, întunerecul cât de mare va fi“. Nu incupe îndoiala, că multe și greu de desvălit sunt

misteriile ambelor lumi, dară soluția devine cu totul imposibilă, când noetica speculat vă e cu totul defectă, pe când prin o pătrundere rațională și nepreocupată de o vedere sau de alta mai ascunse taine se desvălesc științei credincioase și credinței raționale.

Fazele indicate dovedesc că și noetica speculativă a petrecut un proces de evoluție progresivă și în trecerea sa dela senzualism la spiritualism a fost dependentă dela gradul de progres intelectual.

Reasumând esențial reflexiunile culturale rezultă în mod neîndoelnic adevărul, că omul sub forța bolului natural, care reclamă o bună stare fizică-intelectuală, a pășit pe calea progresului cultural. Evoluția, ce a făcut-o cultura omenească dela început până azi, se cunoaște din diversele faze, cari denotă diversele grade de capacitate noetică, pendentă dela emanciparea spiritului de sub primatul fizic.

Dacă privim pe omul originar în micimea și pe cel de azi în mărimea lui, singură cultura l'a ridicat la biruirea naturei. De este mare pe teren material, procesul cultural i-a întărit forțele intelectuale spre biruirea celor fizice-naturale și spre exploatarea bunurilor materiale din sinul bogat al naturei. De s'a făcut prin puterea spiritului domn peste natură, tot pe scara culturai s'a urcat pe acea culme. Dacă religios-moral stă azi pe oarecare înălțime, numai cultura spirituală prin o evoluție progresuală l'a apropiat de etatul, ce-l are după misiunea sa de ocupat.

Cu un cuvânt scurt zis, cultura, care nu este alta decât lupta purtată de spirit contra forțelor brute, în mersul ei progresiv și evoluționist a condus și conduce pe om la ținta perfecțiunii, pentru care este merit, analog cum fiecare individ prin o evoluție organică ajunge la perfecta dezvoltare reclamată de conservarea individuală și de perpetuarea speciei. V. Simiganoschi.

Chestiuni deschise.

(Fondul preoțesc).

Spre orientarea celor interesați permit, că mă ocup pur numai de fondul preoțesc din dieceza Aradului.

Pentru regularea acestui fond se aleg an de an comisiuni, din partea adunării generale a fondului și din întâmplare în toamna anului curent am asistat la două ședințe ale numitei comisii.

Rostul întrunirii acestei comisii eră să fie modificarea statutelor „fondului preoțesc” în „fond de penziune preoțesc”.

Pentru modificarea aceasta stăruiesc mai mult preoții văduvi, cari sunt în rătăcire, susținând, că ei nu știu pentru cine contribuiesc la fond, mai ales dacă nu au nici familie; — acelora e de recomandat, să-și lărgească jitițele și să se veselească încât cred că nu li-se va cere seamă, dar și ei pot deveni deficienți și să fie avizați la ajutor, întocmai cum se poate întâmpla, ca cel binecuvântat cu familie, să și-o crească, iar mai târziu să devină văduv și eventual în viața întreagă să nu beneficieze din fondul preoțesc.

Nu e scris deci în fruntea nimăruia dintre noi viitorul nici numărul anilor.

Fiecare preot e prin urmare moral și material-minte obligat a răspunde taxele la fond, sub cele mai grave urmări; sau doară în chestia fondului dintre toți funcționarii publici numai noi putem filozofa?

Toate statutele au fost bune în toate timpurile; noi am fost însă indolenți, ba unii dintre noi și renitenți față de fond.

Deocamdată, să ne respectăm statutele în vigoare iar penzionarea s'o lăsăm pentru alte timpuri, asemenea episcopilor noauă, cari se tot înființează de ani de zile.

Ne-am bucurat mult și rugăm comisia să elaboreze un nou proiect de statute prin cari membrii nepăsători să fie disciplinați încât nu și-ar împlini datorițele față de fond.

Cvotetele e de dorit să se ridice, ca văduvele, orfanii sau preoții deficienți să primească ajutoare corăspunzătoare poziției lor, deoarece admitând penzionarea, în 2—3 decenii ne pomenim fără fond.

Să alle comisia modalitatea desdaunării protopopilor noștri cari beneficiază de fond și până sunt în serviciu și după ce se penzionează.

Să nu se facă joc de cuvinte, că dnii protopopi sunt dotați din venitele extraordinare ale sesiunilor reduse, deoarece acestea știm pozitiv că au altă mențiune, dar neavând încătrău, da, ne întindem unde avem.

Să conlucreze comisia aleasă dimpreună cu adunarea gen. a fondului într'acolo, ca Ven. Consistor să manipuleze fondul fără spese de administrare; și pentru viitor sub nici un titlu să nu se știrbească fondul, având acest fond mâne-poimâne cea mai mare și mai vitală misiune dintre toate fondurile și fundațiunile existente în dieceza.

Este chestie de timp și parale până ne pomenim că toți învățătorii noștri devin funcționari de stat, sau dacă nu chiar, își perd independența și sarcina noastră va fi atunci indoit de mare.

Franța e patria reformelor sociale și zguduitura puternică, dată clerului de acolo se aude până la noi, dar la carul nostru nu se vor înhama credincioșii clericali să-l scoată din nomol, cum observăm că e în Franța; poporul nostru se inhămează mai bucuros să ne restorne, mai ales când școlile și-ar perde caracterul de azi.

Nu dispunem nici de fonduri religioare nici de fileri mulți numiți ai sf. Petru, ca biserica catolică, iar când am ajunge la frângerea pâinei s'ar da fiecăruia în proporția ce-a perdat.

Mai sunt apoi și alte motive de tăinuit, cari trebuie să ne determine, ca noi din răspuțeri să augmentăm fondul nostru, care cu timpul va deveni cu adevărat fondul ce va susține ortodoxia mai bine zis biserica națională.

Au nu vedem zilnic, că așa numita cultură ne jasă drept urme degenerarea și stagnarea sentimentului religios, și slăbirea spiritului de jertfă la poporul nostru?

Cine ne garantează, că ajutorul de stat nu se va revoca „lata ocazione“? și în acest caz toți preoții parohiilor slăbuțe s'ar năpusti asupra fondului, când ar fi declarat ca fond de penziune. În stadiul de azi încă, fondul ar da numai ajutoare parohiilor cari nici la un caz n'ar putea susține preoții din puterile proprii.

În lucruri mari e bine să fim cât se poate de preavăzători și circumspecți, deoarece în întărirea fondului preoțesc eu prevăd o a doua constituție a bisericii noastre.

Nainte deci de a se prelucra proiectul nou de statute, am aflat de bine a remarcă aceste împrejurări și a rugă atât on. Comisiune, cât și factorii chemați a conduce destinele bisericii și neamului, să le deie atențiunea cuvenită.

Traian Terebent,
preot.

BIBLIOTECA PUBLICĂ.

D. Tutoveanu și mai mulți intelectuali din Bârlad (România) fac apel la publicul românesc, să contribuie la întemeierea unei biblioteci publice, pentru acel oraș. De-oarece și la noi s'ar potrivi întemeierea mai ales de biblioteci populare, și utilizarea acestora pe la sate, iată, arătăm câteva momente capitale din apelul numit, ca indigitare a importanței întemeierii bibliotecilor publice:

„Școala satelor, cu toată munca vajnică depusă de harnicul nostru corp învățătoresc, aduce societății un număr prea restrâns de absolvenți cari, și aceștia, după doi-trei ani dela ultimul examen, nu mai știu de cât să iscălească. Absolvenții cursului primar de prin târguri, acei cari nu „trec mai departe“ devin cu vremea, în marea lor majoritate, cetitorii aprigi ai presei de scandal ori ai romanelor de senzație. Cât pentru licee și universități, ele nu sunt într'o foarte mare măsură, de cât școli profesionale în cari se culeg anume cunoștințe, în vederea unor anumite funcții...

„N'avem instituții, în cari tineretul să-și completeze singur o cultură generală și să devie prin aceasta oameni întregi sufletește, pentru cari meseria nu-i un scop, ci numai un mijloc al vieții.

„Popoarele mai vechi în civilizație de cât noi, și-au dat seama de timpuriu de folosul nețârmurit al acestor instituții complimentare; și astăzi, în tot apusul Europei, nu se găsește nici un oraș în care să nu fie teatru, bibliotecă, ateneu; și sunt foarte puține acelea, în care să nu se mai afle și câte un institut de editură efină, un ziar de poporanizare, o revistă, ori un cerc de studii...”

Expunerile reproduce aci, deși sunt spuse pentru România, în mare parte se potrivesc și la condițiunile dela noi, — cari, de fapt suntem în mai grele condiții, dar totuși inițiativa privată în multe cazuri și împrejurări ar putea face mai mult decât în realitate se face.

Iată câteva note comparative: În „Anglia, dintre țările Europei, datorită numai inițiativei particulare, sunt acum cel puțin 800 de biblioteci cu peste 5250000 de volume“.

„Dar ca să ne facem o idee despre cât poate inițiativa particulară, n'avem decât să cunoaștem că Statele-Unite ale Americii au astăzi cel puțin 7400 de biblioteci, cu peste 6500000 de volume“.

Pe când bibliotecile publice și în cari se cetește, la neamul românesc întreg, pot fi numărate toate pe degete — și mai rămâne degete la mână.

Predică

Despre a cincia încheietură.

„Cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta, ca mulți ani să trăiești pe pământ, pe cari ție Jehova Dumnezeuul tău ți-le-a dat“. II. Moise XX, 12.

Iubiților creștini!

Iată în aceasta poruncă dumnezească zace mai curată și sfântă lege dintre legile dumnezeiești, care poruncă mai înainte s'a scris pe una dintre acelea 2 table de piatră, pe care Dumnezeu au dat-o lui Moise pe muntele Sinai între fulgere și trăznete, ca Moise să le dea aceste porunci poporului său Izrael. 2 table de piatră au dat atunci Dumnezeu lui Moise, dintre cari pe o tablă au fost scrise acelea 4 porunci pe cari noi trebuie să le împlinim față de Dumnezeu; iar pe cealaltă tablă au fost scrise acelea 6 porunci, pe cari noi datorință avem a le împlini față de aproapele nostru. Iar dintre poruncile scrise pe tabla a 2-a cea dintâie poruncă este aceea, care ne-o spune Moise prorocul în cartea II. c. XX, 2, când zice: *Cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta ca să trăiești zile multe pe pământ, pe care ție Jehova Dumnezeuul tău ți le-a dat.*

Luând în socotință acestea cuvinte ale prorocului Moise, să vedem:

I., în ce stă iubirea și cinstea părintească.

II. cari părinți să fie vrednici spre aceasta, și

III, pentru ce trebuie să cinștim pe părinți.

I.

Să vedem în ce stă cinstea părintească. La aceasta întrebare oare nu cu toții putem răspunde, că în mulțămită. În mulțămită pentru aceea, căci părinții sunt, cari pe pruncii lor dela naștere îi ferește de tot răul; căci oare nu mama e aceea, care pe pruncuțul ei îl nutrește dela sinul ei cu laptele cel curat; oare nu mama e aceea, care pentru pruncuțul ei multe nopți petrece în neodihnă, căci până e pruncuțul mic prin plânsul lui oare nu de multe ori alungă somnul din ochii mamei, care de multe ori petrece nopți întregi pe căpătâiul belciului pruncuțului ei? Pruncii dar cu mulțămită trebuie să fie cătră părinți pentru aceea, căci gândul cel mai de frunte al unui tată este să caute pânea de toate zilele pe seama pruncilor lui, cari îi sunt sânge din sângele lui. Și când se simțește tata și mama mai fericit? Oare nu când își poate crește pruncii în cinste și omenie? Voi prunci și fete aveți să fiți cu mulțămire cătră părinții vostri, cari neîncetat luptă pentru binele vostru trupesc și sufletec. Au doar aceea nu o știți voi, că părinții vostri ori cât de sărmani să fie, ei dela lucrul de peste zi cu bucurie merg acasă, dacă pe voi fiți lor vă știu că sunteți în lume și sunteți buni.

Căci pe părinții cari au prunci, oare nu-i putem asemeni cu mamele acelea dintre paseri, cari având pușorii în cuib, se silesc pe accia a-i hrăni; și precum pușorii cu drag asteaptă să le ducă mama lor hrană în clonțul ei, așa și voi ca prunci cu drag îi așteptați

pe ai voștri părinți; așa pruncul mic prin plânsul său cu drag așteaptă pe mamă-să să-i stămpere foamea și setea prin laptele dela sinul ei. Și oare părinții nu tocmai așa nădăduese în ajutorul pruncilor precum nădădui-a Noe cu corabia lui în porumbul alb, căruia i-a conezut scăparea și eșirea sa din corabie. Așa nădăjeușe părinții în ajutorul pruncilor, ca pruncii să le fie bucurie casei lor; iar la zilele bătrânețelor ajutor.

Și cu toate astea câți prunci nu sunt, cari dacă ajung zilele neputințelor părinților lor, muștrându-i cunoștința sufletescă, că mult au năcăjit pe părinți, astfel se roagă: *Doamne, pentru păcatele mele nu îngreoi sufletul părinților mei, ca să nu le fiu lor spre supărare sau rușine, ci spre bucurie și laudă.* Și prin asta pruncii încă nu sunt cu mulțumită față de părinți, cari pentru ei se luptă zi și noapte, căci prin asta ei numai bucurie le fac părinților, care altcum e datorința lor.

Cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta. Asta e poruncă dumnezeiască și Doamne, mult adevăr cuprinde în sine, pe care tot pruncul cu simț curat trebuie să-l îplinească. Și cum nu, căci când a fost întrebât înțeleptul Solomon, cel ce a adus lege în Grecia veche, că pentru ce nu aduce lege față de pruncii cari nu cinstesc pe părinți? el au răspuns, că pentru aceea, pentru că nu crede să se afle astfel de prunci, cari să nu asculte de părinți.

Cei 2 fii din Grecia, ai lui Diagre, la jocurile îndatinatate din Olimp au dobândit cunună de stejar, care pe vremea aceea eră lauda cea mai mare, iar acești 2 prunci cununile primite le-a pus pe capul tatălui lor, care și el eră de față, și care lauda cea mai mare pe umerii săi nu o au putut purta și în urmă cu inima sângerată, dar plin de bucurie și mângâiere și-a dat sufletul în mâinile Tatălui ceresc, ținut ca tată în brațele fiilor săi. *Moarte fericită-e, când tatăl văzând cinstea și purtarea bună a pruncilor, trece în mormânt.*

D'apoi Cleob și Biton ca frați dulci, cum o duceau cu căruțul pe mama lor dulce în toată ziua la biserică și care de fel nu putea umbla, că ea acolo să se poată ruga lui Dumnezeu?

Prunci fii și fete, vouă vă sună pilda asta, vouă vă sună porunca dumnezeiască, dată pe muntele Sinai: *„Cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta“*, căci părinții toată bucuria și mângâierea o au în pruncii lor, înțeleg dacă aceia sunt ascultători; căci vedeți, fiilor, părinții voștri pentru voi so osteneșe ca fructele ostenelelor lor vouă să vi-le lase. Ei ca părinți ascund dinaintea voastră orice năcaș și supărare ca să nu vă descurageze pe voi în lupta, care pe voi vă așteaptă în viață.

II.

Cari părinți sunt vrednici spre aceea, ca cinste să capete din partea pruncilor?

Vedeți, și din întrebarea as'a puteți ști, că se află și de aceia părinți, cari nu sunt vrednici de cinstea pruncilor. Căci cu durere trebuie să vă spun, că deși toți părinții ar dori să fie cinstiți de prunci, iar pruncii datorință ar avea a iubi și cinsti pe părinți, cu toate astea câți părinți nu sunt, cari prin pilda lor, prin nepăsarea lor ce și-o arată față de legea lor părintească și față de biserică, care nepăsare a lor ca părinți, crescându-le pruncii o însușesc și pruncii, viața păcătoasă a părinților îi indeamnă și pe prunci la o viață și mai păcătoasă, așa că devenind pruncii mari și văzând din părinți lucruri necuviincioase, oare în prunci nu se va înrădăcină răul, neascultarea, minciuna, ura, zăvistia și pisma față de toți, iar părinții dela unii prunci ca ăștia, crescuți rău, oare pot aștepta ceva

bine, oare unii prunci ca ăștia cinstesc pe părinți lor? Așa că nu, căci unii prunci ca ăștia sunt aceia, cari dacă devin mari, în loc să ajutore și să cinstească pe părinți, iau bota la ei. D'apoi, cine poartă vina? Au nu părinții, cari prin pildele lor rele, ce le aud pruncii din ei, pe prunci spre rău li învață.

Precum pomul după poamele lui îl cunoaștem și poamele după pom, așa se cunoșe părinții după prunci și pruncii după părinți. Căci când vedem un prunc lăsat cu totul, sau când auzim vorbind vorbe neiertate din gura unuia sau altuia prunc, oare nu ne cuprinde mila zicând: pruncul ăsta a bunăoară n'are și n'a avut mamă adevărată, care pe el și sufletul lui de mic să-l fie dedată la bine și la vorbe înțelepte. Creanga pomului până e fragedă și dacă începe a crește strâmbă o poți după plac îndreptă, dar dacă îmbătrânește, așa că nu o putem? Așa e asta și cu pruncul, căci dacă pe prunc până e mic nu-l vom abate dela rău, oare putea-l vom dacă va îmbătrâni? Și pentru creșterea rea a pruncului întâia loc oare nu părinții poartă vina? Vedeți iubiților, pe vremea când au trăit învățatul cu numele Diogen, el a văzut cum un prunc naintea dascălului său se poartă rău, pe crescătorul pruncului cu bota l'au lovit zicând: pentru ce dai astfel de creștere acestui prunc? Sau să vă aduc altă pildă: S'a întâmplat, eă odată un om, care n'a cinstit pe părinții săi, a fost chemat naintea legii, pentru că pe părinții lui îmbătrâniți i-a bătut; și ce cugetați, acest om cum s'a scos pe sine din rușine? Așa, că au zis: Și tata a bătut pe tatăl său, și acesta de aci, — arătând spre pruncul său, — mă va bate pe mine, căci cine precum a tractat cu tatăl său, și cu el așa vor tracta pruncii lui, dacă vor deveni mari. Apoi câți și mai câți prunci sunt de aceia, cari crescuți rău și lăsați în voia lor, și în ceasul cel din urmă a nefericirii lor, zic, și atunci pe părinți îi invinovește, că n'au avut părinți, cine să-i abată dela rău. Oare astea nu sunt amărăcioase și intristătoare lucruri pentru părinții, cari nu și păzesc pruncii de rele? Așa, că da! Dar asta povață a mea nu sună părinților adevărați și buni, căci tata și mama bună prin pilda și sfatul lor cel bun întotdeauna își păzesc pruncii de rele, știind ei, că ca părinți li-e datorința a-i feri de rău pe pruncii lor, cari li sunt sânge din sângele lor și trup din trupul lor. Tata adevărat trebuie să fie astfel, că într-o mână să țină nuiăua, iar în cealaltă îndurarea. Mama bună însă cu lacrimile ei trebuie să liniștească pe iubiții săi fii, pe cari li poartă la sinul ei: căci pentru prunc, de a fi bun, ce este mai bun leac, decât dacă are tată, care pentru smintele lui să-l infrunte, iar mamă, care să verse lacrimi de bucurie, văzând, că pruncii îi sunt buni și înțelepți, căci pruncii buni sunt fala părinților, sunt lumina ochilor și steaua casei lor.

III.

Să vedem acum pentru ce trebuie să cinstim pe părinți? *Cinstește pe tatăl tău și pe mamă ta ca multă vreme să trăiești pe pământ, pe care Iehova Dumnezeuul tău ție îi le-a dat.* Din cuvintele acestea putem vedea, că Dumnezeu le făgăduiește viață îndelungată pruncilor acelora, cari cinstesc pe tata și pe mama lor.

Pe pasere deși o înșeală întreagă pădure, cu toate acestea paserea numai pe aceea creangă verde se așează, și-și cântă cântarea cea mai frumoasă, unde creanga se lasă pe cuibul, unde ea a crescut; acolo se simte ea singură mai fericită. Așa atragere simțesc și pruncii bine crescuți față de vatra părintească, unde părinții pe ei i-au crescut, căci pruncul nu este mai fericit decât atunci, când el e așezat la vatra părintească. Ori unde să fie pruncul, el cu drag gândește

la casa părintească, și dacă poate numai să-o privească casa unde s'a născut și crescut, cei mai fericți să simțesc. Și deși năntea străinilor nu e nimic deschilinit în casa ceea-ce pe noi ne-a născut și crescut, totuși aceea pentru noi este cea mai scumpă, fiindcă în ea am învățat și auzit mai năntea cum trebuie să iubim pe Dumnezeu și Lui să ne rugăm. Pentru prunc n lume nimic nu este mai scump, decât inima curată a mamei, care neîncetat bate pentru iubitul ei prunc, căci inima mamei pentru binele pruncului bate, pentru fericirea lui se roagă atât dimineața cât și seara. Apoi oare tata nu tot pentru fericirea și binele pruncilor săi muncește zi de zi de dimineața până seara, până ce de lucrul cel mult nu-și mai simțeste palma cea bătucită a mânilor sale?

Iar pruncul care astfel simțeste față de părinți, ca pe aceia neîncetat să-i cinstească, pe acela Dzeu cu multe zile îl dăruiește.

Și dacă i-se arată unuia sau altuia prunc noroc în lume, oare pe acela nu se uită cu inimă rea, mii și mii de oameni, dar în lume totuși află două inimi curate, cari se bucură de binele pruncului, și acestea două inimi sunt tata și mama. Dacă pe prunc îl ajunge nefericirea, boala, sărăcia sau neputințele, oare pe unul ca acesta prunc ajuns la sărăcie nu toată lumea se uită cu ochii săi, dar în lume tot sunt două inimi cari plâng și se jeluesc, că a ajuns nefericirea pe pruncul lor; căci nu mama e aceea care pe pruncul ei îl primește la sânul ei cu sărutări, și oare nu tata e acela, care pe prunc îl strânge la sânul său și în brațele lui? Și dacă pruncul pentru acestea multe ostenele ale părinților e cu mulțămire și iubindu-i pe ei îi cinstește, unii ca aceștia dobândesc dela Iehova Dumnezeu nostru viață îndelungată spre care ei sunt vrednici ca cinstitori de părinți.

Dar ca și cum ași auzi cuvintele de plânsoare față cu acestea cuvinte ale mele; ca și cum a-și auzi și acum sunând cuvintele de plânsoare ale lui Iacob profetul pentru Iisus Hristos, care zicea plângând: *mă duc după fiul meu în groapă*, (I. Moise 37. 35.) căci știu, că tirana moarte din brațele iubitoare a multor părinți ia și răpește pe pruncii iubitori de părinți. Dar față de plânsoarea acestora nu e destulă mângăiere, dacă ca părinți din când în când și mai aduc aminte prin câte o jertfă ce aduc la s. biserică pentru iertarea păcatelor pruncilor lor iubitori și cinstitori, cari ca prunci buni se roagă și ei năntea lui Dumnezeu, pentru ca Dumnezeu să le lungească firul vieții părinților lor. Jertfă și pomenirea aceasta a părinților față de prunci le ușurează sufletul cu care pruncii lor seamă au dat năntea lui Dumnezeu, căci și cea mai săracă mamă jertfește mai îngrabă din sărăcia ei pentru a da ceva pomană pentru fiul ei trecut din viață, zic, mai îngrabă jertfește mama săracă pentru fiul ei, decât pruncul avut după părinții săi morți, căci iubirea tatei și a mamei întotdeauna e mai mare față de prunci, decât a pruncilor față de părinți. Adecă pe când părinții pentru iubirea ce-o au față de prunci chiar și viața și sănătatea sunt în stare a și-o perde, pe atunci dintre prunci cei mai mulți sunt necinstitori de părinți.

Pruncilor și fetelor, voaă v'a dat Dumnezeu porunca: *Cinstește pe tatăl tău și pe mamă ta ca viață lungă să ai pe pământ, pe care fie Iehova Dumnezeuul tău și-a dat'o*. Și dacă Dumnezeu va binecuvântat pe voi cu tată bun și cu mamă adevărată iubitoare, voi prin purtarea voastră faceți-le lor bucurie ca și pentru buna creștere ce v'au dat voaă, la zilele bătrânețelor lor să le fiți mângăiere și să le cinstiți părul lor încărunit; iar mâinile lor cari mult a muncit, obosiți

pentru binele vostru până ce v'a crescut, voi datorință aveți cu dragoste ale sărută, ca astfel văzând ei inima voastră bună mai ușor să le puteți face pașii lor îngreioși pe mormânt, iar viața voastră prin aceasta să fie mai plăcută năntea lui Dumnezeu. Amin.

Alexandru Vașiadi,
paroh.

CRONICA.

Trei Jerarhi, ziua numelui și aniversării a 4-a a alegerii P. S. Sale D-lui Episcop diecezan s'a serbătorit în Arad cu deosebită solemnitate, dar fără podoabe externe.

După serviciul divin, P. S. Sa a primit pe rând deputațiunile și omagiile celor ce s'au grăbit a se prezentă în aula episcopoească, în această însemnată zi.

În fruntea și în numele membrilor consistoriali și a corpului profesoral dela institutele centrale vorbește P. C. Sa D-l R. Ciorogariu, aducându-i tributul de recunoștință pentru activitatea intensă și productivă, precum și pentru duhul reprezentat, P. S. Sale, și urându-i gloria marelui ierarh, al cărui nume îl poartă.

P. S. Sa cu părintească bunăvoința îndeamnă pe lucrătorii în via Domnului, la îndeplinirea datorinței.

Clerul și poporul aduce omagiile sale Înaltului serbătorit prin graiul P. On. Dn. V. Beleş, protopop.

P. S. Sa în răspunsul binevoitor nu lipsește a atrage atențiunea credincioșilor la cercetarea mai frecventă și în mai mare număr sf. biserici.

S'au mai prezentat apoi, reprezentanții tinerimei dela institutul nostru ped.-teol. pe cari P. S. Sa i-a împărtășit de părintești sfaturi.

S'au mai prezentat apoi, funcționarii »Victoriei« în frunte cu dl Sava Raicu și Corpul ofițeresc.

La masa ospitală a P. S. Sale au fost mai mulți membrii de frunte din societatea română arădană și corpul ofițeresc.

Pentru gimnaziul din Brad s'a pornit o mișcare, mai ales în mijlocul tinerimei, deamnă de distinsă apreciere și anume: o mișcare menită a face să se completeze cea modestă dar prețioasă școală, la gradul de liceu cu 8 clase, prin contribuiți benevole,

Pentru acest scop, s'au arangeat petreceri de elevii preparandiali din Sibii, din Arad, gimnaziști din Sibii și Blaj și s'au dat frumoase sume, ca contribuțiuni, de iubitori și doritori ai progresului poporului și în special de banca Crișana din Brad.

Acum tinerimea noastră universitară din Cluj face o petrecere, pentru împărtășirea, cu beneficiul sperativ, a gimnaziului din Brad.

Cu ajutorul lui Dumnezeu ne vom apropia de înălțarea acestui Sion luminător, atât de trebuincios și așteptat cu inima palpitândă, de generațiile ce se prăndează în lentele decenii.

Pietate! Di N. Iorga în »*Neamul Românesc*« nr. recent scrie următoarele :

»Critica din *Unirea* a cărții păr. canonic Bunea împotriva cărții păr. vicariu Mangra asupra Mitropolitului Sava Brancovici, a eșit în broșură.

Un anumit ton aduce după sine, în cele mai multe cazuri, o anume replică. Cartea aceasta cuprinde anume pagini de uricioasă critică și de ironie fină. Cu privire la persoana Mitropolitului Sava, aș fi dorit pietate.»

Pietate dela un preot, cere un *prietin* al său, care constată, că »*învățatul*« »*prietin*« a scris pagini de *uricioasă critică* și, — măcar... de-ar fi păstrat cuvenita pietate pentru trecut!...

Mai transparentă... »strângere de mână«, cu *mâna curată a ilustrului român* și savant d. N. Iorga, nu putea primi nici un... alt »istoric« de dincoace de Munți.

Felicităm pe... d-l Bunea!

Minuni din viața albinelor. Un învățat, Gaston Bonnier, a făcut cercetări asupra vieții albinelor și a văzut că minunea vieții lor e mai mare decât se credea.

Bonnier a făcut un fel de pulbere lipicioasă de felurite culori și le-a însemnat cu ea pe cap, pe spate sau pe pantece.

Se știe că unele albine sunt cercetașii uleiului.

Acestea caută flori bogate 'n miere, peste cari n'au dat încă altele. Îndată ce dau de ele, cercetașa, care le-a descoperit, aduce veste la ulei, iar cu sine un număr de muncitoare din cele ce adună suc dulce și pulbere din flori, le duce la locul descoperit și munca începe. Bonnier a însemnat mai multe din aceste cercetașe cu pete colorate și s'a încredințat că totdeauna caută de treaba aceasta. Sunt deci albine cari fac meseria de cercetași.

Dacă sporim numărul florilor cu miere la locul unde o adună albinele, vedem că și numărul muncitoarelor însărcinate cu culesul sporește tocmai cât trebuie. Deci albinele pricep câte lucrătoare trebuie ca să culeagă sucurile dulci de pe-o întindere oare-care.

Bonnier a însemnat albinele însărcinate cu adus apă și s'a încredințat că-și caută de treabă, nevoind să ia în seamă siropul ce le punem la îndemână. Tot astfel cel ce cară sucul dulce din flori, nu vor să ia seamă de apa ce le-o punem în cale. Își caută fiecare de treabă și nu se amestecă într'altora.

Tot așa făceau culegătoarele de suc dulce, chiar când la stup eră lipsă mare de apă pentru adăpat puii, pe vreme de secetă, când apa eră anevoie de aflat și Bonnier le-o aducea aproape de ulei.

S'a dovedit mai mult decât atâta. În fiecare zi albinele lucrează, împărțindu-se după felul de flori ce se află în împrejurimi și după numărul și depărtarea fiecărui fel. Am putea zice că 'n fiecare zi hotăresc planul de lucru, ținând seamă de munca trebuitoare spre a se folosi cât mai bine.

După I. Pop Reteganul. Folosul asigurărilor, în deosebi a vitelor. Vița de vie. Chipul reginei Carmen Sylva țesând la război. Știri.

Abina X 18. G. Coșbuc, Creșterea rea a copiilor. Em. Gârleanu, Puișorii (povestire). L. Mrejeriu, Băncile populare sătești. A. Vântul, Inteligența vulpei. D. Bujilă, Orzul de toamnă. D. Rădulescu, Mana viilor. Minuni din viața albinelor. G. Asachi, Cănele care scapă lucrul în apă (fabulă). Știri ș. a.

Bunul Econom. VIII. 4. Despre paza sănătății vitelor Nașii sau sfeclele. De-ale Reuniunii agricole, de V. Tordășianu. Intrebări și răspunsuri. Știri. Sfaturi.

Meseriașul II. 3. (Lugoj. Prețul 4.80 cor. pe an): Industria de fer. Spicuri din igienă. D'ale meseriașilor români din Lugoj. Cronică. ș. a.

Țara-Oltului, ziar săptămânal social-economic. I. 4. cuprinde articole de actualitate și informațiuni economice.

Posta Redacției.

On. Pr. V. S. Tereblecea. Rugăm continuarea (Reflexiuni geologice); și trimitem calde mulțumiri. S.

Concure.

Pentru îndeplinirea parohiei de **clasa III-a Ignești**, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia »Biserica și Școala«.

Venitele sunt: a) Uzufuctul grădinei parohiale și a 16 jugh. pământ arător; b) stolele îndatinate; c) birul constător din câte o măsură de cucuruz sfărmat sau două cor. dela parohienii cu câte $\frac{1}{4}$ pământ; dela cei cari au mai mult de $\frac{1}{4}$ delu fiecare holdă încă câte $\frac{1}{4}$ măsură de cucuruz, sau 50 fil.; iar dela parohienii cu mai puțin de $\frac{1}{4}$ pământ, câte $\frac{1}{2}$ măsură de cucuruz sfărmat sau 1 cor.; d) întregirea dela stat conform evalueațiunei celui ales; e) de cvartir până la 15 Aug. a. c. va avea a se îngriji cel ales și tot el va avea să supoarte toate dările publice.

Reflectanții sunt poftiți a-și înaintă recursul adjustat conform Regulamentului pentru parohii și adresat comitetului parohial în terminul fixat, la oficiul ppsc din Buttyin (Arad m.), având a se prezentă în sfânta biserică, în careva Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arată desteritatea în oratorie și cele rituale.

Din ședința comitetului par. din Ignești ținută la 14/27 Ianuarie 1907.

Petru Lazar
președinte.

Coriolan Belgea
notar.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, pprezv. adm. ppsc.
—□— 2—3

Cronică bibliografică.

Țara Noastră. I. 5. Casa Națională (cu un tablou de porturi românești) de Oct. C. Tăslăuanu. »Treime sfântă și nedespărțită«. I. Lupaș. Mamă, unde-i Joiana?

Cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, se escrie concurs pentru stațiunea învățătoarească **P. Zăvoeni**, pe lângă următorul salariu:

1). În numărar 208 coroane; 2) 8 cubule bucate à 2 cor.; de tot: 96 cor.; 3) 6 stângini de lemne à 16 cor.; de tot: 96 cor.; 4) întregire dela stat 200 cor. cari toate la olaltă dau un venit de 600 cor., anual.

Cei ce doresc a ocupa aceasta stațiune sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la s. biserică din P. Zăvoeni, iar recursele, ajustate în regulă, sunt a se trimite subsemnatului în Segest, p. u. Rieny, (com. Bihor).

În conțelegere cu: *Moise Popovici*, adm. protopopesc al Vașcoului.

—□—

2—3

În urma înaltei ordinațiuni a Ven. Consistor diecezan din Arad Nr. 7018/1906 dela 23 Noemvrie (6 Decemvrie) 1906, se escrie prin aceasta din oficiu concurs pentru îndeplinirea capelaniei temporale — cu drept de succesiune — sistemizată pe lângă veteranul paroh Ioan Iancu din **Cinteu**, (tractul Chișineului, comitatul Arad), cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt: 1. Una sesiune pământ extravilan. 2. Un intravilan parohial. 3. Ștolele după norma ștolară. 4. Birul uzuat, din cari toate jumătate se asigură fiitorului capelan, având aceasta a suportă dările publice după partea sa. Alegându-l capelan este îndatorat a catehiză elevilor din școala noastră confesională fără altă remunerațiune.

Dela recurenți se cere **evalificațiune de clasa primă**.

Recurenții sunt avizați, să subștearnă recursele lor provăzute cu documentele de evalificațiune și adrese comitetului parohial din Cinteii în termenul concursual, iar pentru dovedirea desterității în slujba Dumnezească și oratorie vor avea să se prezinte pe lângă stricta observare a §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii din 1906 în vre-o Dumieecă ori sărbătoare în sfânta biserică din Cinteiu.

Chișineu, 16/29 Ianuarie 1906.

În conțelegere cu: *Dr. Ioan Trailescu*, protoprezpiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din **Bucoveț**, (inspectoratul Timișorii) devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Ioan Surdu, se escrie concurs cu termen de **30 de zile**.

Emolumentele anuale sunt: 1. În număr 303 cor. 2. 12 1/2 Hl. grâu. 3. 12 1/2 Hl. cucuruz. 4. Pentru 25 metri lemne a 6 cor. 150 (una sută cincizeci) cor. 5. 6 jughere pământ, după care alesul va avea să

plătească darea. 6. Pentru încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. 7. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. 8. Cvinvenalul se asigură numai după un serviciu de cinci ani de serviciu prestat neîntrerupt în comună.

Recursele ajustate cu documente originale sunt a se înainta la P. O. Oficiu pprezviteral al Timișorii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică, însă nu în ziua alegeri, spre a-și arată dexteritatea în cant și tipic, cei cari vor dovedi apitudinea de a conduce corul vocal vor fi preferiți.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bucovăț la 8/21 Ianuarie 1907.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici* inspector de școale.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza concluzului Ven. Consistor gr.-or. rom din Arad de ddtul: 5 Mai 1906 v. Nr. 2793/906 prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a școalei confesionale din **Monostor**, (Béga-Monostor) protoprezviteratul Belințului, cu prețul de esclamară 5663 cor. 83 til. pe ziua de **5/18 Martie** a. c. la orele 11 a. m. în localul școalei confesionale din loc.

Licitanți au se depună ca vadiu 10 % adevă 569 cor. în numărar sau în hârtie de valoare din prețul de esclamară.

Planul precum și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial gr. or. rom. din loc.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a angajă la lucru pe acel întreprinzător reflectând în care va avea mai multă încredere.

Întreprinzătorii nu au drept de a pretinde diurne viatic și spese de călătorie.

Contractul încheat pentru întreprinzători va fi valabil îndată după subscriere, iară pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consistor.

Monostor (Béga-Monostor), la 1/14 Februarie 1907.

George Iancovici
preot gr.-or.

Ioșif Popovici
preș. com. par.

—□—

1—3

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.



Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.



Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. § Avera institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

==== **Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.** =====

LERCHENGASSE Nr. 17. N-rul Telefonului: 422.

(41)